

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 3C/200/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815204959
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:8815204959.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Milanom Vaľušom v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, p r o t i žalovaným: 1. Y. K., I.. XX.XX.XXXX, Z. B. Č.. XXX, XXX XX K. I. G., X. Z. K., I.. XX.XX.XXXX Z. B. Č.. XXX, XXX XX K. I. G., o zaplatenie 1.391,89 eur s prísl. t a k t o

rozhodol:

Žalovaní 1,2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.002,98 eur spolu s 3% ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.002,98 eur od 08.04.2015 do zaplatenia, ako aj trovy konania vo výške 36,52 eur pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku a to všetko v mesačných splátkach po 25 eur mesačne, ktoré splátky sú splatné vždy do 25-teho dňa toho ktorého mesiaca na adrese žalobcu, pod následkami straty výhody splátok, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, až do zaplatenia.

Súd žalobu žalobcu, čo do zvyšku z a m i e t a .

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu vo výške 1.391,89 eur, spolu s 4,70% ročným úrokom za úver zo sumy 1.374,48 eur od 08.04.2015 do zaplatenia a 3,00% ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.391,89 eur od 08.04.2015 do zaplatenia, ako aj trovy konania.

Svoju žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. 2774529 6 01 bola so žalovanými uzatvorená Zmluva o mimoriadnom medziúvere č. 2774529 3 02 a stavebnom úvere č. 2774529 6 01 zo dňa 30.06.2006, v súlade s ktorou poskytol navrhovateľ žalovaným mimoriadny mimoriadny medziúver vo výške 3.319,39 eur. Žalovaní sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 7,49 % p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 20,75 eur a do nasparenia 45% cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 23,24 eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa žalovaní zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,70% p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 25,83 eur. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a stavebný úver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 16.03.2015 žalobca vyzval žalovaných na doplatenie omeškaných splátok, pričom žalovaných zároveň upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, žalobca bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené, žalobca dňa 07.04.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru 07.04.2015 bola celková výška dlžnej sumy 1.391,89 eur, pričom pozostáva z istiny 1.374,48 eur a z nezaplatených úrokov za úver a nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v celkovej výške 17,41 eur. Požadovaním predčasného splatenia úveru úverová zmluva nezaniká, žalobca v zmysle čl.

VI. bod 3.4. úverovej zmluvy, úročí istinu dohodnutým úrokom za úver vo výške 4,70% p.a. a zároveň celý zostatok dlhu ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úrokom z omeškania vo výške 3,00% ročne.

Žalovaní žiadali zaplatiť dlh v splátkach.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami - Zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, Oznamením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, Upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, Všeobecnými podmienkami pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, Výpisom z obchodného registra, vyjadrením žalobcu, výpisom z účtu konta medziúveru, Sadzobníkom poplatkov pre fyzické osoby, Potvrdením o poberaní rodičovského príspevku za rok 2015, Potvrdenie ÚPSVaR o EUoZ, rodnými listami maloletých detí, prednesom žalovaných a zistil nasledovný skutkový stav:

Žalovaní zhodne uviedli, že prestali splácať dlh žalobcovi z toho dôvodu, že sa dostali do zlej sociálnej situácie. Žalovaná II. je chorá, majú maloleté dieťa s tým, že dcéra sa im narodila nedávno a ďalšie dve maloleté deti sú tiež nezaopatrené. Zhodne ďalej uviedli, že by bolo pre nich najlepšie, keby im súd povolil splátky po 20 eur mesačne. Žalovaný I. je nezamestnaný. Manželka, žalovaná II., poberá len materský príspevok, nemajú prakticky žiaden stabilný príjem. Preto chcel požiadať súd o splátky po 20 eur mesačne, pretože viac im nevychádza. Na ďalšom pojednávaní žalovaný I. uviedol, že sa u neho nič nezmenilo, stále je v zlej sociálnej situácii, preto požiadal súd o umožnenie zaplatiť dlh na splátky po 20 - 25 eur mesačne, pretože viac skutočne nemá. Predložil súdu potvrdenie z ÚPSVaR zo dňa 18.01.2016, podľa ktorého je evidovaný ako nezamestnaný a poberá dávku v hmotnej núdzi 35,40 eur mesačne. Ďalej predložil súdu potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku za rok 2015, ktoré poberá jeho manželka vo výške 203,20 eur mesačne. S manželkou a maloletými deťmi bývajú v staršom rodinnom dome, s ktorým majú náklady v súvislosti so zabezpečením kúrenia, poplatkov s tým súvisiace aj ďalšie veci. Syn chodí do školy v Hanušovciach nad Topľou, kde mu takisto musia zabezpečiť - cestovné, obedy. Dcéra navštevuje Základnú školu v Pavlovciach, kde musia zabezpečiť vynaložiť finančné prostriedky a ešte má ďalšiu 2 - ročnú maloletú dcéru, dieťa je často choré, musia s ňou chodiť k lekárovi, s čím majú ďalšie zvýšené výdavky.

Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 11.01.2016 a zo dňa 22.01.2016 uviedol podrobnú špecifikáciu žalovanej sumy s tým, že žalovaný nenamieta splácanie žalovanej sumy žalovanými pravidelnými mesačnými splátkami vo výške aspoň 50 eur za podmienky zročniti celého dlhu, v prípade omeškania s plnením čo i len jednej splátky. Pokiaľ ide o výšku mesačných splátok je potrebné vziať do úvahy aj okolnosti na strane žalobcu, najmä výšku žalovanej sumy, dobu omeškania, či efektívnosť vymoženía žalovanej sumy a v neposlednom rade i skutočnosť, že finančná situácia žalovaných sa môže zmeniť. Splátka 20 eur mesačne, ktorú navrhli žalovaní, je vzhľadom na splácanie pohľadávky splatnej z dôvodu omeškania žalovaných s plnením rizika neprimerane nízka.

Podľa článku I. Zmluvy o medziúvere a stavebnom úvere (ďalej len „zmluva“) uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi zo dňa 30.06.2006, žalobca na preklopenie obdobia do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení poskytol žalovaným medziúver pod č. 2774529 3 02 vo výške 3.319,39 eur (100.000,- Sk), pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných, ako aj „Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby sa medziúver zmení na stavebný úver pod č. 2774529 6 01 vo výške cca. 1.825,67 eur (55.000,- Sk). Presná výška stavebného úveru sa rovná rozdielu cieľovej sumy a nasporenej sumy pri pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení.

V zmysle článku II. zmluvy - doba splatnosti, úročenie, vyplatenie a splácanie mimoriadne medziúveru a stavebného úveru, v časti Medziúver, dlžník sa zaväzuje poukazovať pravidelne mesačne dohodnutý vklad na účet zmluvy o stavebnom sporení č. 2774529 6 01 až do pridelenia cieľovej sumy. Dlžník sa zároveň zaväzuje splatiť poskytnutý medziúver vrátane príslušenstva. Výška úrokovej sadzby všetkých vkladov poukázaných na zmluvu o stavebnom sporení je 2,00% ročne ku dňu uzatvorenia zmluvy o stavebnom sporení. Do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník zaväzuje splácať úroky z medziúveru. Do pridelenia cieľovej sumy sa dlžník zaväzuje na účet zmluvy o stavebnom sporení č. 2774529 6 01 pravidelné mesačné vklady minimálne vo výške 23,24 eur (700,- Sk). Do pridelenia cieľovej sumy sa dlžník zaväzuje splácať úroky z medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 20,75 eur (625,- Sk).

V zmysle článku II. zmluvy - doba splatnosti, úročenie, vyplatenie a splácanie mimoriadne medziúveru a stavebného úveru, v časti Stavebný úver dlžník sa zaväzuje uhradiť plnú výšku stavebného úveru vrátane úrokov vo výške 4,70% ročne pravidelnými mesačnými splátkami úveru vo výške 25,82 eur (778,- Sk).

Podľa čl. VI. zmluvy - omeškanie splácania, bod. 1, ak je dlžník v omeškaní so splátkou povinného mesačného vkladu na zmluvu o stavebnom sporení, má veriteľ právo účtovať si 5% p.a. úrok z omeškania zo zameškaných splátok.

Podľa čl. VII. bod 1. Zmluvy - Odstúpenie od zmluvy, veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX. Všeobecných podmienok.

Ako vyplýva z bodu 2. písm. i) čl. VII. zmluvy veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie medziúveru a stavebného úveru aj v prípade ak dlžník nesplnil alebo porušil povinnosti vymedzené touto zmluvou alebo zabezpečovacími zmluvami.

Podľa článku VIII. zmluvy - Záverečné ustanovenia - bod 1. právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom a zákonom č. 310/92 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších noviel, zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení noviel a Všeobecnými podmienkami.

V zmysle Úvodných ustanovení Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, Stavebná sporiteľňa vydáva v súlade s právnymi normami platnými na území Slovenskej republiky, tieto Všeobecné podmienky pre stavebné sporenie pre fyzické osoby (ďalej VPSS), ktorými upravuje vzťahy medzi stavebnou sporiteľňou a stavebným sporiteľom v súlade so zákonom č.483/2001 Z.z. o bankách v platnom znení (ďalej len Zákon o bankách) a zákonom č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení (ďalej Zákon).

V zmysle čl. I bod 2. a 3. časť A) Všeobecných podmienok, zmluva musí byť uzatvorená písomnou formou na určitú cieľovú sumu a konkrétnu tarifu sporenia. Predmetom zmluvy je záväzok stavebného sporiteľa na základe pravidelného sporenia nasporiť zmluvne dohodnutú sumu a jeho nárok na poskytnutie stavebnou sporiteľňou nevypovedateľného stavebného úveru v súlade so Zákonom a VPSS. Po splnení zákonných a zmluvne dohodnutých podmienok poskytne stavebná sporiteľňa z Fondu stavebnému sporiteľovi stavebný úver alebo medziúver. Úverový vzťah vzniká na základe samostatne uzatvorenej zmluvy o stavebnom úvere, resp. medziúvere a stavebnom úvere (čl. XIV. bod 1a 5 Všeobecných podmienok).

Podľa čl. XVII. body 1. a 2. Všeobecných podmienok, úver zo stavebného sporenia poskytuje stavebná sporiteľňa s ročnou úrokovou sadzbou. Úročenie istiny stavebného úveru začína dňom čerpania stavebného úveru alebo jeho časti.

V sume splátky úveru uvedenej v úverovej zmluve sú zahrnuté aj úroky zo stavebného úveru (čl. XVIII. bod 3. Všeobecných podmienok).

Ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2 tohto článku, je stavebná sporiteľňa oprávnená najmä, jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky stavebnej sporiteľne zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný splatiť pohľadávku stavebnej sporiteľňa v lehote, ktorú ona určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru (čl. XIX. bod 3 písm. b) Všeobecných podmienok).

V zmysle čl. XXIII. bod 1 Všeobecných podmienok stavebný sporiteľ je povinný platiť stavebnej sporiteľni ceny za služby poskytované stavebnou sporiteľňou v súlade so Sadzobníkom poplatkov. Stavebná sporiteľňa účtuje poplatok za vedenie účtu vždy na začiatku kalendárneho roka a vždy pri vzniku nového účtu. Stavebná sporiteľňa je oprávnená jednostranne meniť výšku cien v sadzobníku.

Upozornením na vyhlásení mimoriadnej splatnosti bolo žalovaným zo strany žalobcu oznámené, že dňa 25.03.2015 vyhlási žalobcu mimoriadnu splatnosť úveru. Žalobca žalovaných vyzval v lehote do 25.03.2014 na úhradu omeškaných splátok vrátane splátky za mesiac marec vo výške 203,92 eur. Žalobca žalovaných upozornil, že v prípade nezaplatenia v stanovenej lehote vyhlási mimoriadnu splatnosť celého úveru a bude požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu vo výške 1.374,48 eur. Listom zo dňa 04.07.2015 žalobca žalovaným oznámil, že z dôvodu porušenie povinnosti splácať úver riadne a včas, ku dňu 07.04.2015 nastáva mimoriadne splatnosť celého úveru, preto k 07.04.2015 žiadal žalovaných vrátiť sumu 1.391,89 eur. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovaný I. prevzal dňa 10.04.2015 a žalovaná II. si prevzala Oznámenie tiež dňa 10.04.2015.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nepochybní

podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, ak je to pre spotrebiteľa výhodnejšie.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa 30.06.2006 zmluvu o medziúvere č. 2774529 3 02 a stavebnom úvere č. 27745299 6 01. V zmysle zmluvy žalobca ako veriteľ poskytol dlžníkovi medziúver na základe uzatvorenej zmluvy o stavebnom sporení. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 3.319,39 eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok mal zmeniť na stavebný úver pod číslom 2774529 6 01 vo výške 1.767,01 eur.

Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžník podstatne porušil zmluvu, žalobca dňa 07.04.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal žalovaných o okamžité vrátenie celého zostatku úveru.

Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplateniu celého úveru ku dňu 07.04.2015, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určaniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 07.04.2015, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 7.5.2014.

V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo

zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“

Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobcovi nepriznal nárok na úrok z úveru vo výške 4,70% ročne zo sumy 1.374,48 eur od 08.04.2015 do zaplatenia a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol.

Pokiaľ ide o poplatky za vedenie úverového účtu splatné dňa 01.01.2012, dňa 01.01.2013, dňa 01.02.2013, dňa 01.03.2013, dňa 01.04.2013, dňa 01.05.2013, súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť nasledovné:

V zmysle § 37 ods. 21 zákona NR SR č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o bankách“) banke, zahraničnej banke a pobočke zahraničnej banky sa zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu; to neplatí, ak ide o účet podľa § 708 až 715 Obchodného zákonníka, osobitného zákona alebo osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa.

Zákaz podľa ustanovenia § 37 ods. 21 sa prvýkrát uplatní na úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu, splatnú po 9. júni 2013 (§ 122s ods. 4 Zákona o bankách).

Z vyššie citovanej úpravy obsiahnutej v Zákone o bankách vyplýva, že účinnosťou novely č. 132/2013 od 10.6. 2013 priamo zákon zakazuje bankám požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za správu úverových účtov. Možno konštatovať, že predmetná novelizácia bola akýmsi vyvrcholením v podobe zákonnej úpravy zákazu žiadania poplatkov za správu úverových účtov ako účtov, ktoré vznikajú na základe úverového vzťahu, ale ľuďom nič neprinášajú a sú dôležité iba pre finančné inštitúcie.

V danej právnej veci sa jedná o poplatky, ktorý sa stali splatnými pred uvedenou novelou zákona o bankách. Súd však predmetné dojednania o poplatku za vedenie úverového účtu podrobil súdnej kontrole v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a predmetné dojednanie súd vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Žalovaní boli povinní platiť žalobcovi ako veriteľovi za to, že tento pre svoju vlastnú potrebu vykonával akúsi správu úverového účtu, teda sledoval prijatie splátok, prípadné omeškania alebo iné pohyby na účte. Súd má za to, že keď žalobca ako veriteľ poskytol žalovaným ako dlžníkom úver, bolo len v jeho kompetencii, ako sa rozhodne predmetný úver spravovať, no je neprípustné, aby náklady s takouto činnosťou znášali žalovaní ako spotrebiteľia, ktorí za poskytnutie úveru, resp. konkrétnej finančnej čiastky zaplatili žalobcovi ako veriteľovi odplatu vo forme úroku z úveru, preto na žalovaných nemožno prenášať úhradu takýchto nákladov. Na základe uvedeného súd nárok žalobcu na zaplatenie poplatku za správu úveru uplatneného žalobou v tejto časti zamietol.

Súd žalobcovi nepriznal nárok na poplatky za upomienky. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy

alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatky za upomienky, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto súd v tejto časti žalobu spolu s príslušenstvom zamietol. Žalobca nepreukázal súdu zaslanie upomienok a ani nepreukázal, že by mu za zaslanie týchto upomienok vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06, v ktorom sa uvádza, že už také poplatky ako poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovoknižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné.

Súd aj v tejto súvislosti poukazuje na už vyššie citované uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19.

Navrhovateľ nepreukázal individuálne zmluvné dojednanie o povinnosti odporcov platiť vyššie uvedené poplatky, vo vzťahu ku ktorým sa odvolával len na sadzobník poplatkov, ktorý nepredstavuje individuálne zmluvné dojednanie účastníkov zmluvy.

Súd vzhľadom na vyššie uvedené návrh v časti o zaplatenie poplatkov vo výške 79,95 eur považoval za nedôvodný a žalobu v tejto časti ako zamietol.

Aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 20/09).

Taktiež navrhovateľ nepreukázal individuálne zmluvné dojednanie o povinnosti odporcov platiť poplatky vyššie uvedené poplatky, vo vzťahu ku ktorým sa odvolával len na sadzobník poplatkov, ktorý nepredstavuje individuálne zmluvné dojednanie účastníkov zmluvy.

Súd vzhľadom na vyššie uvedené návrh v časti o zaplatenie poplatkov vo výške 353,60 eur považoval za nedôvodný a žalobu v tejto časti ako zamietol.

Keďže žalovaní sa splnením svojho peňažného záväzku dostali do omeškania, zaviazal ich súd zaplatiť aj úrok z omeškania vo výške 3% ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka ako aj nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ale len zo súdom priznanej sumy 1.002,98 eur odo dňa 08.04.2015 do zaplatenia a čo do zvyšku žalobu v tejto časti zamietol.

Podľa § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku druhá veta súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Súd vzhľadom na osobné, rodinné a majetkové pomery žalovaných povolil im zaplatiť peňažné plnenie, na zaplatenie ktorého boli v rozsudku zaviazaní, v mesačných splátkach v sume a za podmienok uvedených vo výroku tohto rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Žalobca mal v konaní úspech v časti, v ktorej súd žalobe vyhovel a teda v časti o zaplatenie 1.002,98 eur, čo predstavuje 72% úspech, neúspech 28%, čo predstavuje úspech žalovaných, preto žalobcovi po odpočítaní úspechu žalovaných vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 44%.

Keďže žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 44%, súd zaviazal žalovaných na zaplatenie iných trov konania pozostávajúcich z poplatku z návrhu na začatie konania, pričom žalobca uhradil poplatok v sume 83 eur, a preto mu vznikol nárok na náhradu trov v sume 36,52 eur (44% zo sumy 83 eur).

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.